

บทที่ 4

ผลการศึกษาค้นคว้า

การศึกษาค้นคว้า การพัฒนาสมรรถนะครูด้านการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือ โรงเรียนท่าศาลาประสิทธิ์ศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 12 ในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบร่วมมือ โดยอาศัยหลักการวิจัยเชิงปฏิบัติการ ผลการศึกษาค้นคว้า นำเสนอตามลำดับ ดังต่อไปนี้

1. การดำเนินการพัฒนาวรอบที่ 1 (Action Research Spiral No. 1)
2. การสะท้อนผลการพัฒนาวรอบที่ 1 (Reflection on Action Research Spiral No. 1)
3. การดำเนินการพัฒนาวรอบที่ 2 (Action Research Spiral No. 2)
4. การสะท้อนผลการพัฒนาวรอบที่ 2 (Reflection on Action Research Spiral No. 2)

การดำเนินการพัฒนาวรอบที่ 1 (Action Research Spiral No. 1)

1. การประชุมเชิงปฏิบัติการ

มีเป้าหมายเพื่อให้ครูมีความรู้ ความเข้าใจเรื่อง การจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบร่วมมือ โดยมีรายละเอียด ดังนี้

กลุ่มผู้ร่วมศึกษาค้นคว้าได้จัดประชุมอบรมเชิงปฏิบัติการ จำนวน 2 วัน ระหว่างวันที่ 8-9 พฤศจิกายน 2553 โดยในวันที่ 8 พฤศจิกายน 2553 ซึ่งเป็นวันแรกของการประชุมเชิงปฏิบัติการ มีการแจ้งจุดมุ่งหมายในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบร่วมมือ และหลักการของการเรียนรู้แบบมีกิจกรรมบรรยาย เพื่อให้ที่ประชุมร่วมกันแสดงความคิดเห็น และเสนอแนวทางในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบร่วมมือตามกรอบการศึกษาค้นคว้า 5 ด้าน คือ การสร้างความรู้สึกร่วมกันทางบวก ให้เกิดขึ้นในกลุ่มผู้เรียน การมีปฏิสัมพันธ์ที่ส่งเสริมกันระหว่างนักเรียนความรับผิดชอบของสมาชิกแต่ละบุคคล ทักษะระหว่างบุคคลและทักษะการทำงานกลุ่มย่อยการทำงานเป็นแบบกระบวนการกลุ่มที่ทำให้สามารถทำงานร่วมกับผู้อื่นได้ ปลุกฝังให้ผู้เรียนมีความรัก มีความสามัคคี มีระเบียบ วินัย มีความเสียสละ และอยู่ร่วมกันได้อย่างมีความสุข ส่วนในวันที่ 9 พฤศจิกายน 2553 เป็นการสรุปการอบรมฝึกปฏิบัติการ และปิดการประชุมเชิงปฏิบัติการ ดังมีข้อมูลการสังเกต และการสัมภาษณ์ ดังต่อไปนี้

“... กลุ่มเป้าหมายร่วมกันจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบร่วมมือตามกรอบการศึกษาค้นคว้า และเลือกใช้เทคนิคตามความเหมาะสมของเนื้อหาวิชา...”

(กลุ่มเป้าหมาย. 8 พฤศจิกายน 2553 : สังเกต)

“...ดีใจจะได้นำความรู้ที่ได้ไปเป็นแนวทางในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ต่อไป...”

(กลุ่มเป้าหมาย. 8 พฤศจิกายน 2553 : สัมภาษณ์)

“...การจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือ ผู้เรียนตระหนักในการแสวงหาความรู้ด้วยตนเอง...”

(กลุ่มเป้าหมาย. 8 พฤศจิกายน 2553 : สัมภาษณ์)

“...การจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือ เป็นการส่งเสริมให้ผู้เรียนผลัดกันเป็นผู้นำ ได้ฝึกและเรียนรู้ทักษะทางสังคมโดยตรง...”

(กลุ่มเป้าหมาย. 8 พฤศจิกายน 2553 : สัมภาษณ์)

“...เพื่อนๆในกลุ่มตั้งใจเขียนแผนการจัดการเรียนรู้กันทุกคน...”

(กลุ่มเป้าหมาย. 9 พฤศจิกายน 2553 : สัมภาษณ์)

“...กลุ่มเป้าหมายทุกคนมีความตระหนักและพยายามศึกษาหาความรู้เกี่ยวกับการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนแบบร่วมมือ...”

(วิทยากร. 9 พฤศจิกายน 2553 : สังเกต)

“...การประชุมเชิงปฏิบัติการครั้งนี้ ทำให้รู้ถึงเทคนิคการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบร่วมมือ 5 ด้านได้เป็นอย่างดี คิดว่าทุกคนนำไปใช้ในการจัดการเรียนรู้โดยใช้กระบวนการกลุ่มให้กับผู้เรียนจะได้ประโยชน์มาก...”

(รองผู้อำนวยการฝ่ายวิชาการ. 9 พฤศจิกายน 2553 : สัมภาษณ์)

ผลการประชุมเชิงปฏิบัติการ พบว่า

1. ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบร่วมมือ พบว่ากลุ่มเป้าหมายมีความรู้ความเข้าใจร่วมกันวางแผนการจัดการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบร่วมมือเลือกเทคนิคการสอนแบบร่วมมือที่เหมาะสมกับเนื้อหาวิชาที่สอน เช่น เทคนิคการสอนแบบ Jigsaw, Co-op Co-op, STAD และ TGT เป็นต้น

2. การศึกษาเอกสารรูปแบบการสอนแบบร่วมมือผู้ศึกษาค้นคว้ามุ่งเป้าหมายให้กลุ่มเป้าหมายมีความรู้ความเข้าใจการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบร่วมมือ ให้บรรลุตามวัตถุประสงค์ และสอดคล้องตามกรอบการศึกษาค้นคว้า เพื่อพัฒนาบุคลากรในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบร่วมมือ

ทั้ง 5 ด้าน และได้จัดเตรียมเอกสารที่ให้ความรู้เกี่ยวกับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบร่วมมือให้ผู้ศึกษาค้นคว้าได้ศึกษาเอกสารเพิ่มเติม 1 สัปดาห์

2. การศึกษาเอกสารรูปแบบการสอนแบบร่วมมือ

ผู้ศึกษาค้นคว้าได้จัดเตรียมเอกสารที่เป็นความรู้เกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือ เช่น หนังสือเทคนิคการสอนแบบร่วมมือที่หลากหลายวิธี เทคนิคการสอนแบบ Jigsaw, STAD, Co-op Co op, TGT (Team Game Tournament) เพื่อให้ผู้ร่วมศึกษาทำความเข้าใจตามกรอบการศึกษาค้นคว้าทั้ง 5 ด้าน จากการสังเกต สัมภาษณ์ และสนทนาแต่ละครั้ง พบว่ากลุ่มเป้าหมายมีความรู้ความเข้าใจเพิ่มขึ้น และเห็นความสำคัญของการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบร่วมมือผลการศึกษารูปแบบการสอนแบบร่วมมือ พบว่า กลุ่มเป้าหมายได้ศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้องกับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบร่วมมือแล้วมีความรู้ ความเข้าใจในหลักการ วิธีการและกระบวนการมากขึ้นตามกรอบการศึกษาค้นคว้า 5 ด้าน ทั้งได้ร่วมกันทดลองการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แต่ละเทคนิค ที่จะให้บรรลุเป้าหมายตามกรอบการศึกษาค้นคว้า มีการแสดงบทบาทสมมติ ผลัดกันเป็นผู้สอนและผู้เรียน พร้อมทั้งเสนอแนะแนวคิดการจัดกิจกรรมเพิ่มเติมตามแผนการเรียนรู้ของตนเอง เป็นบรรยากาศที่สนุกและกล้าถามมิตรต่อกัน ช่วยเหลือซึ่งกันและกันและพร้อมที่จะพัฒนาตนเองในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบร่วมมือ ที่มุ่งเน้นให้ผู้เรียนเกิดความรู้สึกพึงพอใจกันทางบวกในกลุ่มผู้เรียน ความรับผิดชอบของสมาชิกในกลุ่ม การมีปฏิสัมพันธ์ที่ส่งเสริมกันระหว่างผู้เรียน ฝึกทักษะทางสังคมและการทำงานกลุ่ม ดำเนินงานด้วยกระบวนการกลุ่ม มีการประเมินผลด้วยวิธีการที่หลากหลาย เช่น การทดสอบ จากการสังเกต การสัมภาษณ์

3. การนิเทศการสอน

การนิเทศการสอนมีเป้าหมาย เพื่อให้ กลุ่มเป้าหมายสามารถดำเนินการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบร่วมมือ ตามหลักการหรือกระบวนการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือทั้ง 5 ด้าน เพื่อให้บรรลุตามวัตถุประสงค์และสอดคล้องตามกรอบการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบร่วมมือได้ ดำเนินการระหว่างวันที่ 18 - 30 พฤศจิกายน 2553 คณะกรรมการนิเทศการสอนประกอบด้วย

1. นายเรืองศักดิ์ สุพงษ์วิบูลย์ รองผู้อำนวยการ โรงเรียนฝ่ายวิชาการ
2. นายวุฒิ ราตรีพฤษ์ ครูชำนาญการพิเศษ หัวหน้าฝ่ายวิชาการ
3. นางปราณี ลิ่มทอง ครูชำนาญการพิเศษ โรงเรียนท่าศาลาประสิทธิ์ศึกษา

ตารางที่ 3 ตารางนิเทศการสอน รอบที่ 1

วันที่ /เวลา	นิเทศการสอนวิชา	ผู้รับการนิเทศ	ผู้นิเทศ
วันที่ 18 และ 29 พฤศจิกายน 2553			
8.30-9.20 น.	คณิตศาสตร์ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3	กลุ่มเป้าหมายคนที่ 1	นายเรืองศักดิ์ สุพงษ์วิบูลย์พันธ์
10.10-11.00 น.	สังคมศึกษา ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2	กลุ่มเป้าหมายคนที่ 2	นางปราณี ลิ้มทอง
12.40- 13.30 น.	ภาษาอังกฤษ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5	กลุ่มเป้าหมายคนที่ 3	นายวุฒิ ราตรีพุกษ์
วันที่ 19 และ 30 พฤศจิกายน 2553			
8.30-10.10 น.	วิทยาศาสตร์ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4	กลุ่มเป้าหมายคนที่ 4	นายเรืองศักดิ์ สุพงษ์วิบูลย์พันธ์
10.10-11.00 น.	ภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1	กลุ่มเป้าหมายคนที่ 5	นางปราณี ลิ้มทอง

จากตารางที่ 3 การนิเทศการสอนรอบที่ 1 มีรายละเอียดดังนี้

3.1 หลังจากประชุมเชิงปฏิบัติการและศึกษาเอกสารแล้ว กลุ่มเป้าหมายทั้ง 5 คนได้
ดำเนินกิจกรรมการเรียนรู้แบบร่วมมือตามกรอบการศึกษา 5 ด้าน ดังนี้

วันที่ 18 และวันที่ 29 พฤศจิกายน 2553 กลุ่มเป้าหมายคนที่ 1 สอนวิชา
คณิตศาสตร์ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 เลือกเทคนิคการสอนแบบ TGT (Team Games Tournaments)
ดำเนินกิจกรรมการเรียนรู้แบบร่วมมือ จัดทีมผู้เรียนให้ละกันทั้งเพศและความสามารถที่มๆ ละ
4-5 คน ทีมมีหน้าที่ในการเตรียมตัวสมาชิกให้พร้อมเพื่อเล่นเกม แข่งขันกันในเกมการเรียนรู้ที่ผู้สอน
จัดเตรียมไว้แล้ว ดังนั้นสมาชิกทุกคนต้องช่วยเหลือกัน เพื่อความสำเร็จของกลุ่ม คะแนนที่ได้จาก
สมาชิกแข่งขันทุกคน นำมาบวกเป็นคะแนนของทีม สมาชิกในกลุ่มสนใจ และมีปฏิสัมพันธ์

ส่งเสริมกันระหว่างผู้เรียน มีความรับผิดชอบ ผู้สอนใช้เทคนิคเสริมแรงโดยให้รางวัล ผู้ศึกษาค้นคว้าได้ให้คำแนะนำเพิ่มเติมแก่กลุ่มเป้าหมายเรื่องการแบ่งเวลาให้เหมาะสม

กลุ่มเป้าหมายคนที่ 2 สอนวิชาสังคมศึกษา ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โดยใช้เทคนิคการสอนแบบ Co op Co op เป็นการศึกษาค้นคว้า สืบเสาะหาความรู้ จัดกลุ่มผู้เรียน 4-6 คน ระยะเวลา 10 นาที เรียกว่า กลุ่มเดิม (Home Group) ซึ่งจะเลือกหน่วยการเรียนรู้แล้วให้สมาชิกในกลุ่มช่วยกันแบ่งหัวข้อย่อยๆ แต่ละกลุ่มเลือกศึกษาหัวข้อย่อยเอง ผู้เรียนแต่ละคนเป็นผู้รวบรวมและจัดทำสื่อการเรียนรู้ในแต่ละหัวข้อย่อย ผู้เรียนแต่ละคนจะนำเสนอสิ่งที่ตนเองได้ไปศึกษาค้นคว้ามาให้สมาชิกในกลุ่มได้รับรู้ โดยวิธีการต่างๆ ในการนำเสนอ เช่น การอ่านรายงาน รูปถ่าย แผนภูมิ และอภิปรายพร้อมกันทั้งห้องอีกครั้งหนึ่ง เพื่อให้เห็นถึงความสัมพันธ์ระหว่างหัวข้อย่อยกับหัวข้อใหญ่ สมาชิกในกลุ่มมีบทบาทหน้าที่รับผิดชอบ มีการพึ่งพาอาศัยซึ่งกันและกัน ในทางบวก มีการดำเนินงานด้วยกระบวนการกลุ่ม ผู้ศึกษาค้นคว้าได้ร่วมสังเกตการณ์จัดกิจกรรมการเรียนรู้ของกลุ่มเป้าหมายพร้อมให้คำแนะนำให้กลุ่มเป้าหมายเกี่ยวกับกิจกรรมการสอนให้เข้าใจ และรู้ถึงปัญหาของการจัดกิจกรรมการเรียนรู้

กลุ่มเป้าหมายคนที่ 3 สอนวิชาภาษาอังกฤษ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ดำเนินกิจกรรมการเรียนรู้แบบร่วมมือโดยใช้เทคนิคการสอนแบบ Jigsaw เป็นกิจกรรมที่ผู้สอนมอบหมายให้สมาชิกในกลุ่มย่อยแต่ละกลุ่ม 4-5 คนที่มีความสามารถต่างกัน เก่ง จำนวน 1 คน ปานกลาง จำนวน 2 คน และอ่อนจำนวน 1 คน สมาชิกแต่ละคนจะถูกกำหนดให้ศึกษาเนื้อหาคนละตอน ผู้เรียนที่ศึกษาหัวข้อเดียวกันจากทุก ๆ กลุ่มจะรวมกันเป็นกลุ่มผู้เชี่ยวชาญ หลังจากที่ถูกคนศึกษาเนื้อหาจนเข้าใจ จากนั้นผู้เรียนแต่ละคนจะกลับเข้ากลุ่มเดิมของตน เพื่อทำหน้าที่ผู้เชี่ยวชาญอธิบายความรู้ที่ได้มาให้กับเพื่อนสมาชิกในกลุ่มฟังผู้ศึกษาค้นคว้าได้สังเกตการณ์จัดกิจกรรมการสอนของกลุ่มเป้าหมาย พร้อมให้คำปรึกษาแนะนำ เกี่ยวกับผู้เรียนให้สามารถทำงานเข้ากับกลุ่มของตนได้ เป็นการฝึกทักษะทางสังคม

วันที่ 19 และวันที่ 30 พฤศจิกายน 2553 กลุ่มเป้าหมายคนที่ 4 สอนวิชาวิทยาศาสตร์ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 เลือกเทคนิคการสอนแบบ TGT (Team Games Tournaments) ดำเนินกิจกรรมการเรียนรู้แบบร่วมมือ จัดทีมผู้เรียนให้ละกันทั้งเพศและความสามารถทีมๆ ละ 4-5 คน ทีมมีหน้าที่ในการเตรียมตัวสมาชิกให้พร้อมเพื่อเล่นเกม แข่งขันกันในเกมการเรียนรู้ที่ผู้สอนจัดเตรียมไว้แล้ว ดังนั้นสมาชิกทุกคนต้องช่วยเหลือกัน เพื่อความสำเร็จของกลุ่ม คะแนนที่ได้จากสมาชิกแข่งขันทุกคน นำมาบวกเป็นคะแนนของทีม สมาชิกในกลุ่มสนใจและมีปฏิสัมพันธ์ส่งเสริมกันระหว่างผู้เรียน มีความรับผิดชอบ ผู้สอนใช้เทคนิคเสริมแรงโดยให้รางวัล กลุ่มเป้าหมายได้ให้คำแนะนำเพิ่มเติมแก่กลุ่มเป้าหมายเรื่องการแบ่งเวลาให้เหมาะสม

กลุ่มเป้าหมายคนที่ 5 สอนภาษาไทย ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โดยใช้เทคนิคการสอนแบบ Co op Co op เป็นการศึกษาค้นคว้า สืบเสาะหาความรู้ จัดกลุ่มผู้เรียน 4-6 คน และความสามารถ เพศ เรียกว่า กลุ่มเดิม (Home Group) ซึ่งจะเลือกหน่วยการเรียนรู้แล้วให้สมาชิกกลุ่มช่วยกันแบ่งหัวข้อย่อยๆ แต่ละกลุ่มเลือกศึกษาหัวข้อย่อยเอง ผู้เรียนแต่ละคนเป็นผู้รวบรวมและจัดหาสื่อการเรียนรู้ในแต่ละหัวข้อย่อย ผู้เรียนแต่ละคนจะนำเสนอสิ่งที่ตนเองได้ไปศึกษาค้นคว้ามาให้สมาชิกในกลุ่มได้รับรู้ โดยวิธีการต่างๆ ในการนำเสนอ เช่น การอ่านรายงาน การอภิปราย พร้อมกันทั้งห้องอีกครั้งหนึ่ง เพื่อให้เห็นถึงความสัมพันธ์ระหว่างหัวข้อย่อยกับหัวข้อใหญ่ สมาชิกในกลุ่มมีบทบาทหน้าที่รับผิดชอบ มีการฟังพาดูอาศัยซึ่งกันและกันในทางบวก มีการดำเนินงานด้วยกระบวนการกลุ่ม ผู้ศึกษาค้นคว้าได้ร่วมสังเกตการณ์จัดกิจกรรมการเรียนรู้ของกลุ่มเป้าหมาย พร้อมให้ข้อเสนอแนะให้กลุ่มเป้าหมายเกี่ยวกับกิจกรรมการสอนให้เข้าใจ และรู้ถึงปัญหาของการจัดกิจกรรมการเรียนรู้

ผลการนิเทศการสอน พบว่าการนิเทศช่วยให้กลุ่มเป้าหมายมีความรู้ความสามารถในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบร่วมมือ ตามกรอบการศึกษาค้นคว้าทั้ง 5 ด้าน พบว่า กลุ่มเป้าหมายจำนวน 3 คนมีความรู้ ความเข้าใจ สามารถจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบร่วมมือบรรลุตามกรอบการศึกษาทั้ง 5 ด้าน ส่วนกลุ่มเป้าหมายอีก 2 คน ไม่ชัดเจนในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบร่วมมือ ในด้านการมีปฏิสัมพันธ์ที่ส่งเสริมระหว่างผู้เรียน เพราะผู้สอนยังอธิบายหลักการในการเรียนยังไม่ชัดเจนดังนั้นผู้ศึกษาค้นคว้า และกลุ่มเป้าหมายที่บรรลุแล้วได้ร่วมกันนิเทศ และเข้าช่วยดำเนินการในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบร่วมมือตามกรอบการศึกษาทั้ง 5 ด้าน ให้กับกลุ่มเป้าหมายท่านนั้นเพื่อให้มีความมั่นใจในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบร่วมมือได้ในวงรอบที่ 2

การสะท้อนผลการพัฒนาวงรอบที่ 1 (Reflection on Action Research Spiral No.1)

การดำเนินการพัฒนาสมรรถนะครูด้านการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือ โรงเรียนท่าศาลา ประสิทธิ์ศึกษา ตามแผนปฏิบัติการตามกลยุทธ์ในวงรอบที่ 1 สามารถสะท้อนผลการพัฒนาตามกรอบการศึกษา ดังนี้

1. ผลการปฏิบัติที่เป็นจุดเด่น พบว่ากลุ่มเป้าหมายมีความรู้ความเข้าใจ และสามารถจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบร่วมมือที่ส่งผลให้เกิดกับผู้เรียน ปรากฏผล ดังนี้

1.1 ด้านความรู้สึกรักฟังพาดูกันทางบวกให้เกิดขึ้นในกลุ่มผู้เรียน สามารถทำให้ผู้เรียนมีความรู้สึกรักฟังพาดูกันในกลุ่มผู้เรียน ตามกรอบการศึกษาค้นคว้า มีลักษณะของการพัฒนางานที่ใช้ความเป็นกัลยาณมิตรต่อกัน ตลอดจนการดำเนินงานระหว่าง กลุ่มเป้าหมายกับผู้เรียนที่เข้าร่วมกิจกรรมมีความพึงพอใจในรูปแบบการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบร่วมมือในระดับมากที่สุด

1.2 ด้านการมีปฏิสัมพันธ์ที่ส่งเสริมกันระหว่างผู้เรียน กลุ่มเป้าหมายสามารถมอบหมายงานให้ผู้เรียนได้ร่วมมือกันทำงาน ในระหว่างที่ดำเนินกิจกรรมทุกคนมีการซักถามช่วยเหลือเกื้อกูลซึ่งกันและกันกับเพื่อนๆ ในกลุ่มของตนเพื่อให้งานนั้นประสบความสำเร็จ

1.3 ด้านความรับผิดชอบ กลุ่มเป้าหมายดำเนินกิจกรรมการสอนให้ผู้เรียนมีความรู้สึกที่ตนเป็นส่วนหนึ่งที่สำคัญของกลุ่มจะขาดไม่ได้ ทุกคนรับผิดชอบงานที่ได้รับมอบหมายจากกลุ่มของตนและต่างก็ทำงานตามหน้าที่ที่ได้รับมอบหมายเสร็จตามเวลาที่กำหนด

1.4 ด้านทักษะทางสังคมและทักษะการทำงานกลุ่ม กลุ่มเป้าหมายได้ดำเนินกิจกรรมให้ผู้เรียนมีการเข้ากลุ่มร่วมกันทำงาน ซึ่งผู้เรียนทุกคนร่วมกันทำกิจกรรมกับเพื่อนๆ ในกลุ่มได้อย่างมีความสุข เพราะปรับตัวเข้ากับเพื่อนๆ ในกลุ่มมีความสุขในการทำกิจกรรม

2. ผลการปฏิบัติงานที่เป็นจุดด้อย พบว่าการพัฒนาสมรรถนะครูในการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือของครูกลุ่มเป้าหมายไม่บรรลุเป้าหมายของการพัฒนาการดำเนินงานการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือในวงรอบที่ 1 เนื่องจากกลุ่มเป้าหมายจำนวน 2 คน ยังไม่ชัดเจนในการดำเนินการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบร่วมมือขาดความมั่นใจในการสอนไม่เป็นไปตามขั้นตอน จัดกิจกรรมไม่ได้ตามกรอบการศึกษาค้นคว้าและระยะเวลาในการจัดกิจกรรมไม่เพียงพอ ด้านการมีปฏิสัมพันธ์ที่ส่งเสริมกันระหว่างผู้เรียนกลุ่มเป้าหมายจัดในลักษณะแบ่งงานให้ผู้เรียนปฏิบัติรับผิดชอบเฉพาะของตนเอง ทำให้ผู้เรียนขาดความสนใจในการเข้าร่วมกิจกรรมการฝึกทักษะทางสังคม ไม่ได้ให้ผู้เรียนใช้กระบวนการกลุ่มในการปฏิบัติกิจกรรม และในด้านการสร้างความรู้สึกร่วมกันทางบวกให้เกิดในกลุ่มผู้เรียนไม่ได้ช่วยเหลือกันทำงาน เพียงแต่ทำงานเฉพาะส่วนที่ตนเองได้รับมอบหมาย ขาดการรับผิดชอบต่อการทำงาน บางกลุ่มสมาชิกไม่ทำงานส่งตามเวลาที่กำหนดไว้ จึงทำให้การเรียนรู้ในแต่ละเนื้อหาช้าไม่ทันตามเวลาที่กำหนดไว้ ดังนั้นจึงต้องปรับปรุงแก้ไข และได้รับการนิเทศให้คำแนะนำเพิ่มเติมจากผู้ศึกษาค้นคว้า เพื่อให้กลุ่มเป้าหมายมีขวัญ กำลังใจ และมีความมั่นใจในการจัดกิจกรรม

3. แนวทางการปรับปรุงพัฒนาการดำเนินการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบร่วมมือจากการสะท้อนผลในวงรอบที่ 1 มีประเด็นที่เป็นปัญหาที่จะต้องดำเนินการแก้ไขปรับปรุง พัฒนาร่วมกันของกลุ่มกลุ่มเป้าหมาย พบว่า กิจกรรมที่ควรปรับปรุงพัฒนาตามกรอบการศึกษาค้นคว้าทั้ง 5 ด้าน คือ กิจกรรมในการเรียนที่เน้นการสร้างความรู้สึกร่วมกันทางบวกให้เกิดขึ้นกับกลุ่มผู้เรียน กิจกรรมที่ฝึกฝนทักษะทางสังคมและทักษะในการทำงานกลุ่ม และกิจกรรมที่เน้นความรับผิดชอบของสมาชิกแต่ละบุคคลกับกลุ่ม มีกลุ่มเป้าหมายที่ยังไม่ชัดเจนในการจัดกิจกรรม จำนวน 2 คน ส่วนกลุ่มเป้าหมายอีก จำนวน 3 คน มีความรู้ความเข้าใจ และสามารถดำเนินงานการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือได้บรรลุเป้าหมายของการพัฒนาการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบร่วมมือ

ดังนั้นกลุ่มกลุ่มเป้าหมายจึงได้ร่วมกันพิจารณาหาแนวทางการปรับปรุง พัฒนาการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบร่วมมือใหม่ ซึ่งสรุปได้ว่าให้ผู้ร่วมศึกษาค้นคว้าซึ่งเป็นผู้ที่มีความรู้ และมีความเชี่ยวชาญ ในการดำเนินการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบร่วมมือเป็นอย่างดีกับกลุ่มเป้าหมายจำนวน 3 คนที่ผ่านการพัฒนาการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือร่วมกันปรับปรุงและพัฒนา โดยใช้กลยุทธ์ในการพัฒนาอีกครั้งคือ การนิเทศแบบกัลยาณมิตรในวงรอบ 2

การดำเนินการพัฒนาวงรอบที่ 2 (Action Research Spiral No. 2)

เพื่อให้กลุ่มเป้าหมายสามารถจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบร่วมมือได้ กลยุทธ์ที่ใช้ในการพัฒนาคือ การนิเทศแบบกัลยาณมิตร มีขั้นตอนการดำเนินงาน ดังนี้

1. การนิเทศแบบกัลยาณมิตร มีเป้าหมายเพื่อให้กลุ่มเป้าหมายมีความสามารถในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบร่วมมือได้ตามกรอบการศึกษาค้นคว้าใช้เวลาในการนิเทศแบบมีส่วนร่วมจำนวน 2 ครั้งในขณะที่กลุ่มเป้าหมายปฏิบัติการในการดำเนินงานจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบร่วมมือ ดังนี้

1.1 หลังการประชุมสะท้อนผลวงรอบที่ 1 ผู้ร่วมศึกษาค้นคว้าและกลุ่มเป้าหมายได้ดำเนินการนิเทศการสอนแบบกัลยาณมิตรร่วมกัน ตามข้อตกลงเป็นมิตรร่วมกันในการประชุมที่ให้ผู้ศึกษาค้นคว้าและผู้ร่วมศึกษาค้นคว้าจำนวน 3 คนที่มีความเข้าใจชัดเจน และสามารถดำเนินการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนแบบร่วมมือได้บรรลุตามกรอบการศึกษาเข้าร่วมนิเทศแบบกัลยาณมิตรให้กับผู้ร่วมศึกษาค้นคว้าจำนวน 2 คน โดยเริ่มตั้งแต่วันที่ 7-11 กุมภาพันธ์ 2554 รายละเอียด ดังนี้

ตารางที่ 4 ตารางนิเทศการสอน รอบที่ 2

วันที่ /เวลา	นิเทศการสอนวิชา	ผู้รับการนิเทศ	ผู้นิเทศ
วันที่ 7 และ 9 กุมภาพันธ์ 2554			
8.30-9.20 น.	สังคมศึกษา ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2	กลุ่มเป้าหมายคนที่ 2	ผู้ร่วมศึกษาค้นคว้า และกลุ่มเป้าหมาย
9.20-11.00 น.	ภาษาอังกฤษ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5	กลุ่มเป้าหมายคนที่ 3	ผู้ร่วมศึกษาค้นคว้า และกลุ่มเป้าหมาย

วันที่ 7 กุมภาพันธ์ 2554 ผู้ร่วมศึกษาค้นคว้าและกลุ่มเป้าหมายดูการสาธิตการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบร่วมมือ โดยใช้เทคนิคการเรียนรู้แบบ Jigsaw ของกลุ่มเป้าหมายที่ยังไม่บรรลุ ซึ่งสาธิตการจัดกิจกรรมในด้านการเรียนที่เน้นการสร้างความรู้สึกร่วมกันทางบวกให้เกิดขึ้นในกลุ่มผู้เรียน กิจกรรมที่ฝึกฝนทักษะทางสังคมและทักษะในการทำงานกลุ่ม และกิจกรรมที่เน้นความรับผิดชอบของสมาชิกแต่ละบุคคลกับกลุ่ม ผู้ร่วมศึกษาค้นคว้าได้ให้คำแนะนำเพิ่มเติมเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมการสอนแบบ Jigsaw กลุ่มเป้าหมายมีความมั่นใจมากขึ้นในการจัดกิจกรรม

วันที่ 9 กุมภาพันธ์ 2554 กลุ่มเป้าหมายจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบร่วมมือ โดยใช้เทคนิคการสอนแบบ TGT เป็นการส่งเสริมให้ผู้เรียนค้นคว้าด้วยตนเองฝึกทักษะกระบวนการทางสังคมโดยใช้ทักษะกระบวนการกลุ่ม ทักษะการเป็นผู้นำและรับผิดชอบต่อกระบวนการกลุ่มในการจัดกิจกรรม ผู้ร่วมศึกษาค้นคว้าและกลุ่มเป้าหมายจำนวน 3 คน ที่ผ่านการพัฒนากิจกรรมร่วมนิเทศแบบมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบร่วมมือให้กับกลุ่มเป้าหมายจำนวน 2 คน ทำให้กลุ่มเป้าหมายมีความมั่นใจในการจัดกิจกรรมมากขึ้น

วันที่ 11 กุมภาพันธ์ 2554 ผู้ร่วมศึกษาค้นคว้าและกลุ่มเป้าหมาย ประชุมเพื่อสรุปการดำเนินงานการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบร่วมมือตามกรอบการศึกษาที่จัดมา

1.2 ผลการนิเทศแบบกัลยาณมิตร พบว่าจากการที่กลุ่มเป้าหมายจำนวน 2 คน ยังไม่ชัดเจนในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบร่วมมือ จัดกิจกรรมไม่ได้ตามกรอบการศึกษาค้นคว้า และขาดความมั่นใจในการจัดกิจกรรม ผู้ร่วมศึกษาค้นคว้าจึงได้ชี้แนะในการดำเนินงานการจัดกิจกรรม และเข้าช่วยในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบร่วมมือ โดยให้กลุ่มเป้าหมายใช้เทคนิควิธีการที่ตนเองถนัด และใช้ความรู้เดิมที่มีอยู่มาประยุกต์ใช้กับการจัดกิจกรรม ผู้ร่วมศึกษาค้นคว้าได้ให้กลุ่มเป้าหมายทดลองฝึกปฏิบัติจริง กลุ่มเป้าหมายสามารถจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบร่วมมือตามกรอบการศึกษาได้ดีขึ้น บรรลุเป้าหมายของการพัฒนาในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบร่วมมือ

1.3 สรุปผลการนิเทศแบบกัลยาณมิตร

ผู้ศึกษาค้นคว้าและกลุ่มเป้าหมายวางแผนการนิเทศแบบกัลยาณมิตร โดยใช้ระยะเวลาระหว่างวันที่ 7 – 11 กุมภาพันธ์ 2554 ใช้เวลาการนิเทศ จำนวน 2 ครั้งจัดกิจกรรมนิเทศแบบกัลยาณมิตร โดยมีผู้ศึกษาค้นคว้าและกลุ่มเป้าหมายจำนวน 3 คนที่มีความรู้ ความเข้าใจในจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบร่วมมือตามกรอบการศึกษาค้นคว้า และสามารถจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบร่วมมือได้ เข้าร่วมลงมือจัดกิจกรรมร่วมกับกลุ่มเป้าหมายทั้ง 3 คน เพื่อช่วยให้กลุ่มเป้าหมายดำเนินการนิเทศแบบกัลยาณมิตร ตามแผนปฏิบัติการของผู้ศึกษาค้นคว้า ทำให้กลุ่มเป้าหมายจำนวน 2 คน ที่เหลือมีความมั่นใจ และสามารถจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบร่วมมือได้ดีขึ้น บรรลุเป้าหมายของการพัฒนา ที่ต้องการให้กลุ่มเป้าหมายสามารถจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบร่วมมือได้

การสะท้อนผลการพัฒนาวงรอบที่ 2 (Reflection on Action Research Spiral No.2)

จากการร่วมประชุมระดมความคิดเห็นร่วมกันระหว่างผู้ร่วมศึกษาค้นคว้า และกลุ่มเป้าหมาย
ปรากฏผล ดังนี้

1. ผลการปฏิบัติที่เป็นจุดเด่น พบว่า การพัฒนาสมรรถนะด้านการจัดการเรียนรู้อย่าง
แบบร่วมมือ โรงเรียนท่าศาลาประสิทธิ์ศึกษา สามารถจัดการเรียนรู้อย่างมีประสิทธิภาพ
ทั้ง 5 ด้าน สามารถจัดการเรียนรู้อย่างร่วมมือได้ในวงรอบที่ 2 ซึ่งมีลักษณะการพัฒนางาน
ที่ใช้ความเป็นกัลยาณมิตรต่อกัน มีความพึงพอใจในรูปแบบการจัดการเรียนรู้อย่างร่วมมือ
ของกลุ่มกลุ่มเป้าหมาย

2. ผลการปฏิบัติงานที่เป็นจุดด้อย พบว่า การพัฒนาบุคลากรในการจัดการเรียนรู้อย่าง
แบบร่วมมือมักจะประสบปัญหาเกี่ยวกับคาบเรียนที่มีผลให้จัดการเรียนรู้อย่างร่วมมือไม่ครบ
ขั้นตอน และกระบวนการ ทำให้ผู้เรียนใช้เวลาได้ไม่เต็มที่

3. แนวทางการปรับปรุงพัฒนาการดำเนินการจัดการเรียนรู้อย่างร่วมมือจากการ
สะท้อนผลในวงรอบที่ 2 ปรากฏผลเป็นที่น่าพอใจ ซึ่งบรรลุเป้าหมายที่วางไว้ทั้ง 5 ด้านและคาดว่า
จะเกิดทักษะในการปฏิบัติการจัดการเรียนรู้อย่างร่วมมือเกิดความเข้าใจและสามารถนำไป
ขยายผลแนะนำครูคนอื่นได้อย่างมั่นใจ